

HETI SZEMLE.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy évre — — — — — 3 frt — kr.
Félévre — — — — — 1 frt 50 kr.
Negyedévre — — — — — frt 75 kr.
Tanítóknak és kézműiparosoknak egy évre 2 frt.

Felolós szerkesztő:
BÁTHORY ENDRE.

Főmunkatársak:
Dr. WOLKENBERG ALAJOS és LENGYEL JÓZSEF

A lap kiadója: A „PÁZMÁNY-SAJTÓ.”

A szerkesztőséget és kiadóhivatalt illető összes küldemények, pénzek, hirdetések, stb. a „Pázmány-sajtó” czimére küldendők. (Deák-tér 29. sz.)

Hirdetések jutányos árban vétetnek fel.

A lap megjelenik minden szeredán.

Uj iskolai év.

Meg kell adni, nagy munkára vállalkoznak azok, kik e napokban tíz hónapnak fáradaimait kezdik: tanítók, tanítványok egyképen. Sulya feladatuknak általában a szellemi munkás soknemű megpróbáltatásában van, sikere pedig attól függ, mennyi odaadással és lelkiismeretességgel dolgoztak a tanítók, mennyire érzik jelen és jövő hivatásukat a tanítottak, mindkét részen mennyire bírják megérteni úgy az iskolák hivatásának és munkálkodásának örökké igaz eszméit, valamint a kor követelményeit fiaival szemben.

Amaz eszmék közt kétségtelenül első helyen áll a vallás-erkölesi eszme fentartása az iskolákban. Mert minél inkább halványodik a családi élet fénye, minél alább száll annak s vele az embernek, a gyermeknek méltósága, annál nyilvánvalóbbá lesz az ősi igazság, hogy az iskola nemcsak a szellemi kineceknek, de a szív nemességének s a lélek nagyságának is műhelye, honnan a vallás — erkölesi érzés működését száműzni annyi volna, mint alapjában megingatni a nagy épületet s romjai alá az emberek társadalmát temetni. Pedig ki tagadhatja, hogy Magyarországon az iskolák működésére a vallás-erkölesi alap szük-

ségességének elismerése legtöbbször csak papiroson van meg; az első ezélnak, a nevelésnek szolgálatában pedig olyan igen kevesen állanak a tanítók közül.

Vagy mást bizonyít a tapasztalás? Szó sines róla. A vallásos léleknek meggyőződése van, az erkölesösnek jellembeli szilárdsága. Keressük azt is, ezt is az ifjúságban, mely iskoláinkat látogatja vagy azokat elhagyja, hogy magát vezesse és irányítsa. Nem találjuk, pedig azok, ha megvannak; az élet kinesei s a nevelés gyümölesei a köztudat szerint is. Ha hát hiányzanak, hiányzanak a nem elégséges vezetés és irányítás folytán, hiányzanak azért, mert sem elegendő tápot nem nyújtottak, sem megfelelő gondot nem fordítottak az ifjúság vallás-erkölesi nevelésére akkor, mikor az újabb kor eszméi nem kimélték meg többé semmi rosztól sem az életet, sem a tudományt.

Nem mi mondjuk ezt. Az „égi világosság” pápája tárja a nevelés-tanítás eme hibáit s a hibák orvosságait minden gondolkodó ember elé f. évi augusztus 1-én kiadott levelében, mikor így szól:

„Minden oktatást a keresztény jámborságnak kell áthatnia. Ha nem áll fenn ez az eset, ha ez a kenetes szellem nem élteti és nem hatja át

meg át a tanítókat és tanítványokat, akkor bármilyen képzésnek is silány lesz a gyümölese, azonban nem lesznek csekélyek a botrányok sem, melyek az ilyen oktatásból erednek. A tudomány csaknem minden ágának meg van a sajátos veszélye és az ifjúság alig menekülhet ez elől, ha szívet és szellemét felsőbb befolyás nem fékezi. Tehát minden szorgoskodással oda kell hatni, hogy a fődolog, az erény és jámborság gyakorlása ne szorítás-sék le a második helyre, mert különben megtörténik az, hogy az ifjúság pusztán külső fegyelmi eszközökkel féken tartva, nélkülöz minden belső indítékot az erényre, és hogy a tanítók, míg a fáradságos oktatás terhét kedvetlenül viselik és egyes szavakon és mondatokon próbálják ki éleselméjűségüket, végkép figyelmen kívül hagyják azt az igazi bölcsességet, melynek kezdete az *Ur félelme* és a melynek előírása kell, hogy az életnek mértéket és irányt szabjon. A tudományos kiképzéssel e szerint a szív-képzésnek egyenlően lépést kell tartani és a tudomány minden ágát, bármilynemű legyen az, a vallásnak kell éltetnie és fölülte uralkodnia; ennek minden mélységével és varázsával úgy át kell hatnia a képzést, hogy benyomásai kitörölhetetlenül ragadják meg az ifjúság szívet.”

TÁRCZA.

A spiritizmusról.

Első közlemény.

— Irta: *Sarmaságh Géza* —

A hit a tulvilágban, a függőség és ebből folyó kötelesség érzete az embernél fensőbb valamely hatalomtól, más szóval a vallás oly mélyen gyökerezik az emberi természetben, hogy onnan soha ki nem irtható egészen; egy vagy más alakban kitör az s eget kér magának.

A művelt emberiség egyeteme sok százzadon által megtalálta a ker. kath. vallásban azt az igaz formáját e természeti szükség kielégítésének, a mely az összes létkérdések megoldásával elméjét teljesen megnyugtatá, a kötelesség terén gyöngye akaratát bámulatos erővel látta el s ekként cselekedeteit az élet minden viszonyában új és sehol el nem ért ükéletességre s jólétre segíté.

Egyedül neki köszönhetik a mai kultúrnépek összes civilizációjukat, mert, ime, csak is azok jutottak e magaslatra, a melyek e hitrendszer karjai közt éltek és nevelkedtek föl.

Am az így föl nevelt emberiség egy része a nagy előhaladásból, melynek lendületet épen a kereszténység adott, érezvén, hogy már nem gyermekkorát éli, lerázni kezdé az anyai tekintély édes bilincseit s mint a tékozló fiu, ott hagyta a szülői házat, hogy messze idegenben, ismeretlen tájakon keresse boldogulását. És mi lett az eredmény? Az egymásnak ellenmondó, egymást lerontó tévtanok egész áradata, a mely beiszapolt vagy elsodort minden igazságot s a kereszténységnek belsőleg és külsőleg történeti tényekkel beigazolt hittitkai helyett a megoldatlan titkok oly nagy tömegét zuditotta az emberiség nyakába, melyek akár számra, akár nagyságra nézve messze fölülhaladják a ker. hittitkokat; a mi a legfontosabb létkérdések terén immár részint a „tudomány” Brunetiére által csak nem rég hivatalosan bejelentett „esődjét” eredményezte s azt a híres „*Ignoramus — Ignorabimus*”-t, részint az emberi természettel ellenkező, képtelen *materialismust*.

Azonban nem sokáig tartott ez a tékozló élet. Az ember lelkebe vissza-vissza sirtak ama bölcsődalok, melyek ifjúságát a béke karjain ringaták. A rabszolga ruhába öltöztetett k rály érezni kezdé az anyagban,

hogy több ő az anyagnál s megundorodva a nem neki való durva eledelétől, magasabb szellemi táplálék után nézett.

De még nem mert egészen visszatérni a szülői házhoz. Talán mert nagyon is messze távozott attól és nagyon is sok akadályt kellene legyőznie, hogy azt elérje; vagy talán azért, mert nagyon is elpuhult már arra, hogy a szülői ház szelid, szigorú figyelmének alávesse magát.

Igy született meg épen a kath. hittől elpártoltak és materialisták táborában korunknak egy új vallás-böleleteti tana, az ugynevezett: *Spiritizmus*.

Nagyon megérdemli e tan, hogy vele bővebben foglalkozzunk, mert épen napjainkban és épen a műveltebb osztályok körében hihetetlen elterjedést nyert s mind több hívót hódít.

Az amerikai Egyesült-Államokban teszi először diadalmas körutját a lelkekben, úgy hogy 1850-ben csak medium 30.000 van; 1856-ban a spiritisták száma 3, 1871-ben 8—11 millióra rug föl. Amerika után legkedvezőbb fogadtatásra talál Angolországban, aztán Franciaországban, a hol Baumgarten szerint (La France contemporaine. Cassel) 1878-ban már 2 millió spiritista van;

Mert, „aki a vallást a tudományos képzésből kizárja, az a hazának nem támaszt nevel, hanem rosszat és romlást. Mert ha az Istent eltávolítják a szívből, mi lesz képes akkor megfékezni a fiatalságot, vagy ha a fiatalság letért az erény utjáról, és a rossz örvényébe esett, mi lesz képes onnan visszavezetni?”

Hatalmas intőszavak a nevelők-höz, tanítókhöz, kik ezek ellenében még azt sem mondhatják, hogy a vallás-erkölesi vezetés iskoláinkban kívül áll a kor követelményein. Hiszen azok is, kik a vallás-erkölesi alapra súlyt tényleg nem fektetnek, elismerik, mennyi java s ereje van annak az ifjúság fékentartására és helyes irányban való fejlesztésére.

Nines ember köztünk, ki ha módjában van, ne ostromozná a társadalom óriási botlásait, az eszmék, a fogalmak zavarát, általában erkölcsi hiányos voltát. És majmolnak azok, kik jó erkölcsöket kívánnak látni vallásosság nélkül s a szabad erkölcs tanait hirdetik — persze maguknak, mert csak a legutóbbi évek némely tényei is odafordították a gondolkodó nevelők figyelmét arra a vallás-erkölesi alapra, hogy legalább az iskolákban biztosítsák az ifjak számára a szeplőtelen életet alapjául későbbi erkölesi életünknek.

Azért mikor felhangzik templomainkban a Veni Sancte, nem szabad feledni, hogy ez vallásos ténykedés és méltó kezdete egy iskolai év munkáinak, mely üdvhozó az ifjunak és a hazának csak úgy lehet, ha szem előtt tartja a szív és lélek képzését a tudomány, vallás-erkölcs és példaadás által.

—r.

A kald kéregető barátok.

Magyarországban majdnem minden évben feltűnnek a látóhatáron, hol egyik, hol másik megye területén az u. n. kaldeus, örmény, egyáltalán magokat keleti barátoknak

csak magában Párisban 50.000. Innét aztán átvándorol Belgiumba, Németalföldre, majd Orosz és Németországba s így tovább, úgy hogy a spiritista folyóiratok szerint 1880-ig nem kevesebb, mint 20, napjainkban 40—50 millióra tehetni az új tan hívőinek számát.

És ne gondoljuk, hogy az csak a közönségesebb régióból toborozza hívőit. Nagy, kormány- és államférfiak, hírneves tudósok, költők és bölcsészek csatlakoznak hozzá, a mint később látni fogjuk, minden nagyobb országban. Számos kör, folyóirat s és munka terjeszti az új tant. Flammarion dicsőíti, mint a jövő kor vallását. Sardou s Du Maurier beviszik a színpadra, s annak „Spiritizmus”, ennek „Trilby”-je éppen most teszi szenzációs körutját a világban.

„A spiritizmus tehát, — a mint *Ulrici* hírneves bölcész is mondja — már joggal foglal helyet a tudományos kérdések között. Ugy hiszem, a tudomány embereinek, legyen bár természetbuvár vagy bölcselő, kötelessége a dologgal szemben állást foglalni. Senkinek sem szabad azon ürügy alatt, hogy mind ez úgy is csak szemfényvesztés, szédeltetés, csalás, vagy legjobb esetben képzelődés és csalódás, a kérdés megvizsgálását elodáznia.”

nevező egyének, kik ronda papi öltönyben, különféle címeken alamizsnát gyűjtögetnek.

Legutóljára a pécsi egyházmegye területén, Szegzárdon szerepeltek ilyenek, kiknek ügyét a Budapesti Hírlap f. évi augusztus 29-én megjelent száma tanúsága szerint most tárgyalja a budapesti büntető törvényszék.

Mit kell jövőben az ilyen kaldeus vagy örmény kéregetőkkel tenni, arra vonatkozólag legyen szabad ismételt emlékeztető ajánlanom hiteles fordításban ama levelet, melyet a keletiek ügyeit intéző S. Congregatio de Propaganda Rómából, 1887. augusztus 1-én intézett Kalocsa-egyházmegye akkori biberos érsekéhez. A levél így szól:

Főmag. és főt. Ur! Vettem Eminenciádnak mult július hó 27-én kelt nagybecsű levelét, melyben arról értesít, hogy Magyarországra eljönnek némely egyének, kik kald szerzeteseknek mondogatják magukat és kik templom vagy papnövelde építésére a hívektől alamizsnát kéregetnek, sőt még furfangosan is kicsikarnak; egyuttal Eminenciád kérdezni méltóztatik tőlem, hogy miként kelljen ezekkel elbánni?

Méltóztatnék tehát Eminenciádnak tudomásul venni, hogy először is semmi idegen, kóborló és ismeretlen egyházközi egyént nem szabad a szent misének végzésére engedni, hacsak Püspökének hiteles bizonyító leveléből nem győződött meg, hogy az illető valóban felszentelt pap és semmi egyházi censurában ninesen.

A mi pedig azokat illeti, kik e S. Congregatio de Propaganda határozott engedélye nélkül (expressa venia) ide s tova kóborolva alamizsnát gyűjtenek a hívektől bármily ezim vagy ürügy alatt, Eminenciád tudni fogja, hogy ilyen kéregetések XII. Kelemen pápának „Dudum emanavit” apostoli iratával, nemkülönbön ugyanesak a S. Congregatio de Propaganda által kiadott körlevelekkel egyáltalán tiltva vannak.

Ugyanazért az ilyen kéregetőket nem kell tűrni, sőt szigorúan kell velök elbánni. Kötelességükké kell tenni, hogy az alamizsnagyűjtéssel hagyjanak fel és saját megyéjükbe térjenek vissza; továbbá azon kell lenni, hogy a már gyűjtött alamizsnát ama hely Püspökének kézbesítsék, ahol éppen

Hazánk realis gondolkodásu népe — Istennek hála — mentve volt még eddig ez új áramlattól. De most már úgy látszik behatolt a Kárpátok bérczei közé is, mint a többi téves tanok. *Tóvölgyi* Titusz könyvet ír róla roppant lelkesedéssel s a papok és kath. dogmák elleni oldalrugásokkal. A Pesti Hírlap stb. egész komolyan tárczában tárgyalja. Budapesten „Rejtelmes világ” czímen heti lapja is van, melynek nem kisebb ember a szerkesztője, mint egy báró: *Mikes* János báró, munkatársai pedig *Tóvölgyi* Titusz, két földink: *Gabányi* Árpád és *Papp* Zoltán, s hogy a gyöngéd nő nem se hiányozzék — *Küry* Klára.

Már folynak javában a „séance”-ok is (spiritista gyűlések) s ezeken a szellemidézések. A L. S. volt főispán, most orsz. képviselőnél tarott séance-on megjelenik az 1893-ban meggyilkolt juhászlegénynek, Horváth Istvánnak szelleme s elmondja gyilkosainak nevét s a gyilkosság körülményeit előre s később — mint *Tóvölgyi* mondja — a vizsgálat igazat ad neki. Ugyanitt *Tóvölgyi*nek is megjelenik egy szellem s megmondja, miről gondolkodik: a vacsoráról, mert hét órára már nem mehet haza, vendéglőbe sem mehet, mert ninesen pénz

gyűjtöttek, a Püspök azután e pénzt a S. Congregatiohoz fogja áttenni.

Ha pedig nem engedelmessékednek, tudomásukra kell az ügyet hozni úgy a híveknek a lapok útján, mint a világi hatóságnak, hogy így az előbbieket a további csalásnak ne legyenek kitéve, az utóbbi pedig, t. i. a világi hatóság karhatalommal vessen véget a csalásnak.

Ennyit általában jogi szempontból.

Ami pedig tényleg az állítólagos kald barátokat illeti, kikről Eminenciád levelében említést tesz, megjegyzem, hogy azok e Congregatiótól semmi engedélylyel nem bírnak az alamizsnagyűjtésre, miért is reájuk a fenti szabályok alkalmazandók.

Ezek után maradok Eminenciádnak stb. *Simeoni* János, kardinális, a S. Congreg. elnöke, és *Cretoni* S. titkár.

Országos Nemzeti Szövetség.

Ki tagadná, hogy közviszonyaink ziláltak? Társadalmunk beteg, megöli a közönyt. Munkásaink hazafias józanságát megméltelyezi a nemzetközi szocializmus; és nemzeti egységünk ellen tör a nemzetiségi agitátorok aknamunkája.

Lehet-e közönyöseknél maradnunk, midőn látjuk, hogy az egykor oly lelkes magyar társadalom szétfoszlik és darabokra szakad, hogy nyomában ellenségeink rögtön reávéssék magokat a haza testére? Lehet-e közönyöseknél maradni nekünk, midőn a magyarnál nagyobb nemzetek nem látják feleslegesnek a társadalom folytonos ébrentartására egyesületeket, ligákat alakítani? Midőn látjuk azt, hogy a nálunk jóval kisebb Romániában mily eredményeket volt képes elérni a román liga, a hatalmas, nagy Németországban a Schulverein, Oroszországban a pánszláv egyesület, Szerbiában a Maticeza, stb. stb. — a melyek mind-mind az illető nemzetek társadalmának verhetetlen és le nem nyugoztató polgári hadserege?

És a midőn mindezeket szemléljük lehet-e közönyöseknél maradnunk, a magyar ligával, az „Országos Nemzeti Szövetség”-gel szemben, melynek hatalmas és nagy nemzeti feladatokat képező czéljait örömmel és lelkesedéssel kell nemcsak üdvözölni, hanem

nála. *Gabányi* Árpádnak „lakása pedig templom, melyben ő és neje, valamint két tanuló fia az Istent mint spiritisták imádják s *Gabányi*nak a lelkekkel való érintkezésről már kötetekre menő följegyzései vannak.”

Bámulatos dolgok történnek itt, a rendesen tartott séance-okon. Rendre jelennek meg rég elhunyt nagyjaink: *Damjanich* Pöltenberg, *Ben*, a *Rákócziak*, *Vörösmarty*, *Arany*, *Petőfi* stb. *Irányi* Dániel, *Gabányi* nagybátya, most védő szelleme öcsésének. El-el látogat hozzá a boldogult *Szatmáriné* is s mint életében szokta, humorizál. Ezért aztán egy komolyabb színezetű séance-on *Gabányi* fel is kérte, hogy ne zavarja őket, mire az összeszidta őt. Engesztelésül aztán *Gabányi* meghívta őt másnapra ebédre s a *Szatyi* mama durezzaan megígéri, hogy eljön, de elhozza magával *Modestint* is, egykori ölebecskéjét. Meg is terítnek nekik szépen s ki is osztják mindenkinek a levest, még a kis mopszlinak is a földön. De csinált is egy nagy zenebonát a *Szatyi* mama, a mikor megjelent. „Nagy robaj támadt. Az asztalt egy oly nagy, hatalmas rázkódás érte, hogy minden rajta levő palaezk, pohár és edény csörömpölve dőlt össze-vissza. Az

felkarolni és támogatni is minden magyar embernek?

Nagyon találóan mondotta Péchy Tamás, — ez az ideális gondolkozású államférfiu a Nemzeti Szövetség mult évi közgyűlésén: „A Nemzeti Szövetség nem szorosán vett kulturegyesület, nem is akar azoknak versenytársa lenni. De meg ha az lenne is, ámbár inkább azoknak munkálkodását van hivatva teljesen eredményessé tenni, akkor is lelkesedéssel kellene a Szövetséget felkarolni és hatalmassá tenni minden magyar embernek, hisz bármilyen versengésből is nem az egyesületek valamelyike, hanem a haza kerül ki győztesen.”

A Nemzeti Szövetség nem foglalkozik politikával, s kitűzött céljait tisztán társadalmi uton akarja keresztülvinni, és hogy feladatai egyuttal nemzeti feladatok is, bizonyítja az, hogy vezetőségében még politikai életünk kitűnőségei és vezérei is pártkülönbség nélkül helyet foglalnak. Péchy, Teleky, Jókai, Bartha, Chorin, Szapáry Gyula, Apponyi s érvényesítik tudásukat és tapasztalataikat a Szövetség társadalmi, munkásügyi és nemzetiségi osztályaiban.

A társadalmi osztály a hazafias érzés ébrortartásáról és a fajszereket neveléséről gondoskodik s nem téveszti szem elől az aránytalan gyermekhalandóság fontos kérdését sem. — A munkásügyi osztály vezetésénél az az uralkodó felfogás, hogy a munkásoknak sokban jogos kívánságai kielégítést nyerjenek, ám másrészt a munkaadók zaklatását és indoklatlan megterhelését sem téveszti szem elől. —

A nemzetiségi osztály, míg egyrészt a külföldre szakadt honfitársainkat igyekszik a hazának megtartani és segíyezni, addig másrészt a nemzetiségi izgatók munkáját oltossulyozza, s az egyenlenség helyett a kölcsönös bizalmat igyekszik felébreszteni és megerősíteni. — A sajtó-osztály végül a külföld nagyobb lapjaival tart összeköttetést, hogy hazai viszonyainkról azokat az igazsághoz hiven tájékoztassa.

És a Nemzeti Szövetség e hatalmas munkák végrehajtására kíván-e talán tagjaitól valami nagyobb pénzajánlatot? Nem. Nem pedig azért, mert egész helyesen: abból indul ki, hogy alig számbavehető anyagi

áldozattal (rendes tagsági díj 50 kr. egy évre) a társadalom legszélsőbb rétegeit is képes lesz megnyerni nagy nemzeti érdeket képező feladatainak.

Ezt a nagyfontosságú célt az O. N. Sz. különösen a decentralizáció útján, t. i. a vidéki szövetségek szervezésével tartja elérhetőnek. Az alapszabályok szerint ugyanis mindenütt, a hol nagy községben 50 és kis községben 20 tagja van a szövetségnek, vidéki szövetség alakulhat, mely szerves egészet képez a központtal. E vidéki szövetségek értesítései által a központ mindig tájékoztatva lehet az egész ország társadalmi, munkásügyi és nemzetiségi viszonyairól, úgy hogy valamely baj megállítására mindig ideje korán léphet közbe, vagy útmutatást nyújthat az illetékes tényezőknél az orvoslás módjaira.

A vidéki szövetségek megalakítása rendkívül meg van könnyítve, mert hisz minden városban van olyan önzetlen lelkes hazafi, a ki vesz magának annyi fáradságot, hogy felír a központhoz (VII. Akácfa-u. 32) s bejelenti azokat a férfiakat, a kik hajlandók a szervező-bizottságot megalakítani. A központ szívesen küld gyűjtő-ívet, mely a szervező bizottsági tagok között szétosztatván, a megalakuláshoz szükséges tagok rövidesen összegyűjthetők. Elnököt saját hatáskörükben választanak s az alakuláson a központ is képviselteti magát. — Ily vidéki szövetségek alakultak eddig Aradon, Szerencsen, Brassóban és külföldön Bécsben. A most folyó lázas szervezkedés következtében öszre már 9—10 vidéki szövetség megalakulása van bejelentve.

Ime, ez vázlatosan az Országos Nemzeti Szövetség célja és működési terve, melyet minden hazafi csakis magasztosnak, lélekemelőnek és a hazára nézve üdvösnek tarthat. Évtizedek szomorú tapasztalatai voltak szükségesek ahhoz, hogy ily nagy arányú liga megalakuljon, s eredményes működésébe bizalmat helyezünk, mert hazánk legjobbjai álltak élére.

A nemzeti közszellem ujjá születését és megerősödését, a fajszereket hatalmas megnövekedését s a már türehetlenné vált társadalmi ellentétek elsímitását és kiegyenlítését reméljük és várjuk mi az Országos Nemzeti Szövetségtől. **Katona Béla.**

asztal azon része, a hol Szatmárinének terítve volt, másfél arasz magasságra emelkedett s tompa zuhanással zökkent vissza. A levegő magasra emelkedett s egy nehéz szódás üveg a Pista fiu tányérába esett s — csudálatos — egyiknek sem lett semmi baja, csakis a Szatmáriné számára kitéit mély és lapos tányér tört össze s folyt ki belőle az étel az asztalra. És ez Bpsten történt Gabányi egész családjával kész tanusítani.

Egy más alkalommal Tóvölgyi tudni akarta, ki az ő védszelleme. Gabányi kérdést is intéz legott Irányihoz, s ez azonnal megmondja: dr. Tomay Menyhért ügyvéd a 20 as évekből. De a séance után Tóvölgyiben kétegy támadt, vajjon osztottak-e már akkor doktori diplomát ügyvédnek. A készséges Gabányi legott bocsánatot kér a szellemektől, hogy séance után is alkalmatlankodik. De ezek nem oly kényesek s Wesselényi azonnal eloszlatja Tóvölgyi kétségét: hogy a ferrarai egyetem már Mátyás alatt is osztott doktori diplomát. Utána néznek a Conversations-Lexiconban — s csodák csodája — látják, hogy doktori diplomák már 1822-ben is voltak.

Mindez azonban még csak kis Miska azokhoz képest, a mik még történtek. Ga-

bányinak egyszer egy Sidneyben rég elhunyt magyar impressario vezetése alatt egy *négerekből* és *indusokból* álló egész színész-társaság jelent meg egy sereg bámuló szellemmel. „Öten voltak a gyűlésnél jelen Gabányi, Gabányiné, Pista és László fiuk, meg egy közeli rokonuk. Alig kezdték meg a ülést, a tallér sajátságosan mozogni kezdett s egy szellem oly nyelven kezdett velők diskurálni, a mily nyelvet még soha sem hallottak. Mindnyájan össze néztek.

De hát mi akar ez lenni? — kérde Gabányi bosszusan, hogy talán valamely gonosz szellem akar belőlük bolondot csinálni.

Négerek vannak itt. Énekelni akarnak nektek és táncolni — felelé e kérdésre Irányi.

És ez meg is történt. Nehány másodperc elmúltával a tallérok közt sajátságos, de rendszeres ütemszerű mozgás keletkezett.

Most táncolni fognak — hangzott újra a vezényszó. És a tallérok a jelenlevők ujjai alatt ismét mozogni kezdtek, kezdetben lassan, mérsékelten, ünnepélyesen, de mindig sebesebben és sebesebben, mindig tüzesebben, ezifrabban és bolondabban, úgy hogy

Iskolai értesítések.

Az orsz. m. kir. színművészeti akadémia igazgatóságától.

Az orsz. m. kir. színművészeti akadémián a beiratások szeptember hó 6. 7. és 8-án, a felvételi vizsgálat pedig 9-én d. u. 3 órákor tartatik.

Az orsz. m. kir. színművészeti akadémiába való felvételhez megkivántatnak: a) Szinpadias, esinos alak. b) Tiszta kiejtésű, csengő hang. c) Kifejlett testi alkotás mellett (melyről az intézeti orvos ad véleményt) legalább 18 éves kor a férfiaknál, legalább 16 éves kor a leányoknál, mi hiteles okirattal bizonyítandó. d) Annyi műveltség és iskolai képzettségről való bizonyítvány, amelynyit e korban minden művelt ifjútól megvárhatni, különösen a magyar nyelvtan alapos ismerete. e) Szülői vagy gyámi megegyezés. Amely jelentkezővel ezek nem személyesen jelennek meg, megegyezésüket hiteles iratban tartozik az illető felmutatni. f) A jelentkező növendék csupán a valóságos és törvényes családi nevével irathatja be magát. g) Jó magaviseletről szóló erkölcsi bizonyítvány, mely vagy iskolai bizonyítvánnyal, vagy hatóságilag, vagy ismert egyének aláírásával multhatatlanul igazolandó. h) Minden újonnan jelentkező az első osztályba csak próbaidőre vétetik fel, ennek leteltével újabb vizsgálatnak vettetik alá. A fölvetel tehát nem végleges. A letelt próbaidő után a tehetségtelen, vagy hanyag növendék elbocsátatik. Ha a felvett növendék tehetséget, szorgalmat, haladást nem tanusít, bármely évben, időközben is elbocsátható. i) A belépő növendék 1 frt beiratási díjat s 5 frt felvételi díjat, valamennyi növendék pedig 1 frt beiratási díjat, azonkívül 30 frt tandíjat tartozik 2 részletben, u. m. szeptember 15-én és február 1-én előre fizetni. j) Minden fölvetett növendék tartozik szülőivel, vagy gyámjával együtt az eléjük terjesztendő kötelezvényt aláírni.

Bővebb értesítést az int. igazgatósága (Kerepesi út 1. sz. III. em.) készséggel ad.

Az igazgatóság.

*

a jelenlevők ide-oda dőltek a kaczagástól. Aztán a vezénylő *harczot*, majd ismét *temetést* jelzett s mindkettő oly hiven folyt le, hogy Gabányi teljes hűséggel irhatta le a soha nem látott czeremoniát jegyzőkönyvébe. A bámuló szellemek pedig, a kik jelen voltak, a megkérdezett szellem szerint: *Lehetek néhány százan.*

Most következik azonban a java. Egy másik előadáson indiánus színész-társaság jelent meg, — most már a nagy ebédelőben. Az ülés kezdete körülbelül olyan volt, mint a négereknél. Névszerint belettek mutatva az előkelőbb harczosok (nevüket Gabányi fel is jegyezte). Indus beszélgetés is történt, de mert arra választ nem kaptak, elhallgattak. A tulajdonképeni előadást ugyancsak tallérének és tánc előzte meg, de felűnt Gabányiéknek, hogy a két medium (Gabányi két fia) arczkifejezése különböző változásokat mutat. Igenis, a két medium lassan-lassan *indussá kezdett átváltozni*, nem öltözetükre, avagy alakjukra, hanem arcvonásukra nézve. A szőlők kétségbeesve szőlítgatják őket, de azok szótlanul meredtek egymásra. „Trance“-ban voltak. (Ez olyan állapot, mikor a szellem belebujik az emberbe s ezt képmásává változtatja, általa szól és cselek-

A budapesti m. kir. állami ipariskolától.

A beiratásokat szeptember hó 1. napjától 5. napjáig tartják.

Az intézet öt szakosztályának (építkezési, gépészeti, vegyészeti, fém- és vasipari s faipari szakosztály) valamelyikébe *rendes tanulólul* négy középiskolai (gymnasium, reál vagy polgári iskola) előképzettség és a választott szakban töltött legalább 2 havi gyakorlati működés igazolása mellett jelentkezhetnek a 15. életévet betöltött tanulók.

A *vegyészeti, fém-vasipari és faipari szakosztályba rendkívüli tanulólul* az alsó foku ipariskola III. osztályát jó sikerrel végzett iparos segédek is felvétetnek.

Beiratasi díj 2 forint, tandíj félévenként 10 forint.

(VIII. kerület, Népszínház-utca 8. szám.)

A budapesti m. kir. állami ipariskola igazgatósága.

Autonomikus mozgalmak.

A szatmáregyházmegyei I. választó kerület (Szatmár és Máramaros vármegyék) központi hetes bizottsága aug. 26-án ülést tartott Nagy-Bányán, Rátz Pál, prépost-plébános elnökle alatt, mely a világi képviselőre beadott szavazatokat számlálta össze s az eredményt kihirdette. 64 plebánia és hitközség szavazott (1 nem szavazott) és beadott összesen 6637 szavazatot. Ebből Ugron Gábor kapott 497, gr. Hadik-Barkóczy S. 69, Kovács Eduárd 1, Jakab Péter 1 szavazatot. **A többi 6069 szavazat br. Vécsey Józsefre esett, ki e szerint a szatmáregyházmegyei I. választó kerület autonomikus képviselőjévé megválasztott.**

*

Világi képviselőkül az aut. kongresszusra megválasztottak (folytatólagos közlés):

31. Rédl Béla br. a szabadkai kerületben.

32. Borsody Géza dr. a kapuvári kerületben.

33. Reiter János dr. a magyaróvári kerületben.

szik). Amint a két medium vad, szenvedélyes kifejezéssel darabig egymást fixirozta volna, egyszerre csak mint a hiuzok hirtelen felszöktek helyekről s egymásnak rontottak. Gabányi rendre kapkod majd egyik majd másik után, de ezek vadmacska ügyességgel, párducz szökésekkel kerülük ki őt és az egymás támadását. Asztalon, székeken keresztül mintegy repülnek. Gabányiné pedig jajgatva s kezeit tördelve kiabál a ház ismerős szellemeihez segélyért. És ennél a komédiánál a megkérdezett szellem felelete szerint lehetett „*vagy ezer indus*“. Így vannak mindezek megírva Tölvölgyi könyvében.

Valóban nem lesz tehát érdektelen, ha az új tant — a mennyire egy pár tárczacikk keretében lehetséges, e becses lapok olvasói előtt némi tájékozásul közvetlen és legjobb források után — kifejteni megkísértjük, megismertetvén mindenek előtt az új *tannak lényegét*, aztán *kifejlődésének menetét* s megvizsgálván továbbá, *tartalmaz-e és mennyi igazságot* s főként, ami szives olvasóinkat — azt hiszem — leginkább érdekli, *minő viszonyban áll az a kereszténységhez*.

34. Sággy Gyula dr. a pozsonyi III. kerületben.

35. Wenckheim Géza gr. a békési kerületben.

36. Cziráky Béla gr. a csopregi kerületben.

37. Zichy Aladár gr. a nagy-kanizsai kerületben.

38. Scheftsik István id. a szolnoki kerületben.

39. Vécsey József br. a szatmári I. kerületben.

40. Rimely Antal a besztercebányai kerületben.

*

Papi képviselőkül az aut. kongresszusra megválasztottak (folyt. közlés):

4. Giesswein Sándor dr., püspöki titkár a győri egyházmegye részéről.

5. Póda Endre, soproni apát-plebános a győri egyházmegye részéről.

6. Párny Sándor dr., érseki titkár az egri egyházmegye részéről.

7. Hován József, pásztói plébános az egri egyházmegye részéről.

Helyi hírek.

Primicia. Horváth János, esztergomfőegyházmegyei áldozópap, városunk szülötte mult vasárnap mutatta be első sz. miseáldozatát a zárdatemplomban. Manuductora Dr. Keszler Ferencz praelatus volt, a sz. beszédet pedig Dr. Fechtel János, főgymn. tanár mondotta ékesszólással és hévvel fejtegetvén a pap áldásos és üdvözítő munkáját a társadalom életében, valamint azon megpróbáltatásokat, melyekkel a mai világ a papságnak áldásos munkájáért fizet. Sz. mise után örömkönyvek közt adta az ujmisés pap áldását édes anyjára, testvéreire, rokonaira s a nagy számban összegyűlt hívőkre. Délben Dr. Keszler Ferencz praelatus fényes lakomát adott, melyen az ujmisésnek legközelebbi rokonai s az asszistensek vettek részt. Ebéd alatt az ujmisés, Keszler praelatus, dr. Fechtel és Tóth József segédlelkész mondtak tósztokat. Vacsorára az ujmisés édes anyjának házához gyűlt egybe nagy társaság, mely a legkedélyesebb hangulatban ünnepelte az ujmisésnek és hozzátartozóinak örömnapiját.

A Kölcsey-kör könyve. A Kölcsey-kör ama lelkes buzgalmában, melyet városunk hazafias, társadalmi és kulturális mozgalmainak vezetésében kifejt, elhatározta annak idején, hogy az ezredik esztendőben Szatmár városában végbement millenáris ünnepélyekről külön könyvet ad ki, emlékeül annak a lelkesedésnek és hazafias örömmek, melylyel a város közönsége, ifjusága a nemzet nagy ünnepét megülte. Az ígért könyv most jelent meg „Millennium Szatmár sz. kir. városában“ czimmal, a „Szabadsajtó“ izléses kiállításában. A könyv összeállítója Dr. Fechtel János, kir. kath. főgimnáziumi tanár, a Kölcsey-kör titkára, ki ragyogó tollal, ihletett szívvel-szóval mutat rá a könyv Előszavában és Bevezetésében, valamint Zárószavában az ezredik év nagy jelentőségére, a fényes történeti mult tanulságaira s ajánlja a könyvet Szatmár város hazafias közönségének. A könyvnek többi részei időrendben sorolják föl a lefolyt ünnepélyeket. Dieséretre méltó az a gond, melylyel a szerző a templomokban lefolyt hálaadó ünnepélyeket tárgyalja, az egyházi beszédeket szószerint közli; ezek a város, a nemzet imái a má-

sodik ezerév hajnalán ennek boldogságáért és hálaadások az elsőnek javaiért. Az iskolai ünnepélyeknél közölve van a program és ehez van fűzve a kivitelnek rövid, de hatásos méltatása, mely legtöbb szépet a zárdai iskolák ünnepélyeiről mond, amint érdemelték is. A fitanítóképző-intézet ünnepélyének leírásánál igen figyelemreméltó tény, hogy püspökünk Ó méltóságának remek beszéde is közölve van nagyobb vonásaiban. A könyv összeállítása általában igen gondos munkának eredménye, sajnáljuk azonban, hogy vagy három millenáris ünnepség leírása kimaradt abból, azoké t. i., melyeket a Szatmáregyházmegyei Irod.-Kör, a Cecil-egyesület s a Kath. Kaszinó rendeztek, mely ünnepélyek válogatott és nagy közönség előtt mentek végbe a millenáris esztendő folyamán, illetőleg egy közülük már ez év februárjában. Ennek dacára teljes elismeréssel vagyunk ugy a Kölcsey-kör hazafias intencziója iránt, melylyel e könyvnek nagy költséggel léte adott, mint az összeállító Dr. Fechtel János iránt, ki nem kimélve fáradságot, még a morzsákat is összeszedte igazán szerencsés és avatott kézzel, hogy méltó emléket nyújtson „a nagy esztendő“ eseményeiről, hazafias tényeiről.

Esküvő. Zagyva József tanító tegnap tartotta esküvőjét Firnstall Mariska kisaszszonnyal, apai áll. iskolai tanítónóvel Szatmáron. Az esketést Firnstall Lajos, a menyasszony testvérbátyja, felsőbányai káplán végezte.

Az Ezredévi asztaltársaság — ugy látszik — állandóan és nagy figyelemmel kíván gondoskodni társadalmi kedélyes összejövelekről, melyekben állandó szerepe van a nemes jókedvnek és eszritnek. Ma ismét „*finom-estélyt*“ tart helyiségében, a Söresarnok kertjében esti 7 órakor, melyre ez uton is felhívjuk az érdeklődő és az Ezres nemes czélját szem előtt tartó közönség figyelmét. Rossz idő esetén a belső helyiségekben lesz megtartva a tombolával egybekötött estély.

Gyászhir. Unger Ullmann Sándor gyógyszerész, valamint kis leánykája, Ibolyka és a szélesen kiterjedt rokonság nevében mély fájdalommal jelentik a feledhetlen nő, édes anya, gyermek, testvér és rokonnak Unger Ullmann Sándorné szül. Halbauer Irénnek, folyó 1897. évi augusztus hó 27-én délután 3 órakor, élete 28-ik, boldog házasságának 2 1/2 évében rövid szenvedés után történt elhunytát. A kedves, feledhetlen halottnak drága tetemei folyó hó 29-én délután 5 órakor a róm. kath. egyház szertartása szerint Deák-tér kereskedelmi és iparbank palotából tétettek a hidontuli sirkertbe örök nyugalomra. Az engesztelő szent miseáldozat folyó hó 30-án délelőt 10 órakor lett az egek Urának bemutatva. Áldott legyen emléke! Halbauer Nándor, édesatyja. Halbauer Nándorné szül. Schöberl Antónia, édes anyja. Unger Ullmann Ödön, Unger Ullmann Elek és családja, sógorai. Halbauer Aranka, Halbauer Kálmán, Halbauer Aladár, Halbauer Dezső, testvérei.

Kinevezés. Kun Lajos, a Foncière biztosító társaság volt főkönyvelője a „Hazai“ biztosító társaság szatmári titkárává nevezetett ki.

A kereskedő tanonc-iskola bizottsága hétfőn délután Kovács Béla tanfelügyelő elnökle alatt gyűlést tartott, melyen az állásukról lemondott Sarmaságh Géza, Ruprecht Alajos és dr. Kurtz Sándor helyébe a jövő iskolai évre tanárocul megválasztotta Jaskovics Ferencz és Lehoczky József kir.

kath. főgymnázium tanárokat és Osváth Elemért, az ev. ref. főgymnázium tanárát.

Eljegyzés. Giebel János építész mult vasárnap este váltott jegyet Horváth Erzsikével, Horváth Jánosné kedves leányával, Horváth János ujmisési pap nőtestvérével.

A kolduló kald barátokról. Mai számunk II. cikkelyét, mely a kolduló keleti szerzetesekről szól, igen előkelő kézből vettük s közöljük azt, mint nagyon aktuális dolgot. Az a római levél ugyanis, melyet a cikkely magában foglal, tartalmazza mindazt, a mit utasításképpen szem előtt kell tartani, mikor az igazi és szent célra gyűjtő szerzeteseket a csaló inviduumoktól megkülönböztetni akarjuk. Csak pár hét előtt történt Szatmáron, hogy egymás után három rendbeli szerzetes kéregető is járt itt. Kettő magyar volt közülök és magyarországi templomra, az egyik épen egy 600 éves műemlék restaurálására kéregetett a legnagyobb szerénységgel s a legkisebb alamizsnát is hálásan fogadva Isten nevében. Annak, aki utóbb jött, csak 24 órára adott engedélyt a főkapitányság, csak azért, mert előbbi napon két fogyatékos keleti öltözetben megjelenő és nagyon arczátlan „barát“ (bizonyosan csalók vagy legalább gyanusak) kapott engedélyt több 24 órára. Egyik laptársunk meg is emlékezett erről a dologról, azt azonban, hogy mit kellene tenni az említettek ellen, nem mondta meg. Megmondjuk mi. A szatmári főkapitányság abban a szerenés helyzetben van, hogy az engedélyt kérőket rögtön vizsgáltnak veheti alá. Tessék őket átküldeni a püspöki főhatósághoz, a hol az illetők bizonyítványait (a keleti szerzeteseknél különösen a Propaganda Fidei igazolását) megvizsgálják és kimondják, vajjon érdemes-e a kéregető arra, hogy engedélyt kapjon. Csak ez az eljárás segíthet; másként újra, meg újra megtörténik, hogy nem adhatunk igazi sz. célra, de mert szabadulni nem tudunk tőlük, mindenféle nációznak adjuk pénzünket.

Vasuti szerencsétlenség. Hétfőn déli 12 órakor Nagy-Károlyban egy tehervonat összeütközött az összetolt vagonokkal. A Somos erdő felől u. i. lejtősödik a pálya az indóház felé; e tehervonat 90 vaggont czipelt, rajtuk ökröket, buzát, lisztet, sört hozott. Amint a pályaházhoz közeledett, észrevette ugyan a vonatvezető, hogy a pálya zárva van s neki meg kellett volna állania, adott is ellengőzt, de a 90 vagon elevencreje s a lejtő miatt elégtelen volt az ellengőz, 10 vagon tönkre ment. A két gép ütközője azonkép, a fékező lábát törte, a gépész megsebesült.

Czerjék Ferenc bünporében, melyről lapunk mult számában adtunk hírt, az ítéletet elhalasztották, illetőleg a vizsgálat kiegészítését rendelték el. Emlékeztünk még rá, hogy mikor jó három esztendő előtt a sikkasztásnak nyomára jöttek, néhány lap, köztük a miénk is, de különösen a vármegye közigazgatási bizottsága erősen sürgette ennek a bünpornek, mely általános szenzációt keltett, a lebonyolítását. Most aztán megint várhatunk néhány esztendő, míg a pótvizsgálatokkal rendben lesznek. Annyival is inkább, mert a dolognak szenzációs volta csak most tűnik elé a maga igazában. Czerjék tagadott mindent s a tanuságok, melyek ellene szólanak, még mindig csak valószínűségben mutatják be, hol, ki és mennyit sikkasztott el. Ezért van szükség a vizsgálat kiterjesztésére és pótlására. Az eddigiekből annyi bizonyos, hogy Czerjék is, mint sok más, áldozata az alkalomnak és a rendszernek, melyben nálunk a gazdálkodás folyik. Ezt kellene kitanulmányozni s a nyakára is kellene annak hágni; vegye el méltó büntetését mindenki, aki hibás! Ezért nem kellene soká halogatni az ügyet, mert az

időnek moha és pora sokat belep, amit ma még egészen jó világításban lehet látni.

Halálozás. A tánczkedvelő fiatalság őszinte fájdmájára tudatjuk, hogy Bosnyák bácsi, másként az „ezermester“, igazi nevén Bosnyák Mihály aug. 26-án 67 éves korában elhunyt. Temetése 28-án nagy részvét mellett ment végbe.

Vendéglősök kongresszusa. A vendéglősök idei kongresszusa szeptember 22-én és 23-án lesz Szombathelyen. A szombathelyiek erősen buzgólnak, hogy a kongresszusra érkezőket méltón fogadhassák. Részvételi díj 2 frt, mely vagy Szombathelyre a kongresszusi bizottsághoz, vagy Budapestre a „Vendéglősök Lapja“ szerkesztőségébe küldendő. A kongresszusnak fontos tárgyai lesznek, így a vendéglősök nyugdíj-ügyének rendezése is. Különben Ihász György országos mozgalmat indított a képviselőházhoz beadandó memorandum aláírására, melyben a vendéglősök érdekében számos reformot sürget, így a regále oltórlését s a bor és a sör fogyasztási adójának leszállítását stb. A memorandumot már több vendéglős aláírta.

A Sétatérrel zeng az ének. Panaszoknak a miatt, hogy a Sétatér kevesen látogatják. Hát az igaz, hogy van annak a helynek jó oldala is, pl. hogy mély fekvésénél fogva normális körülmények között általában üde és hűvös a levegője, azonban szerencsétlen hely az más tekintetből. Így sok poros ut veszi körül, a min csak úgy lehetne segíteni, ha az oldalokon a fákat a por ellen sűrűbbé tennék. Hogy dologtalan csavargóknak reggel, a nap folyamán és éjjel tanyájuk a Sétatér, padjai étkezőasztalok, pázsitja (ami különben nincs) heverőhelyük, a hol e mellett utszéi ékességeket is lehet látni, ez a mi szép városunk kevésbé szépen érző rendőrségének a hibája. Tessék csak kitisztítani azt a helyet, nyírni s kellő növést adni a fáknak, feltölteni kissé az utakat, kitiltani onnan a csavargókat, szolgálókat s nem szolgálókat, majd fogják akkor uri emberek is látogatni a Sétatér. A jövő tavaszra talán megtörténhet mindez.

Népszámlálás. Kőrösy József dr., a budapesti statisztikai hivatal igazgatója egy emlékiratot készített a nemzetközi statisztikai intézet szt.-pétervári üléséhez. A 40 oldalra terjedő, Berlinben megjelent emlékirat azt ajánlja, hogy a huszadik század kezdetén a föld összes civilizált államaiban tartsanak egyenlő elveken alapuló népszámlálást és hogy ez a népszámlálás egy és ugyanazon időben tartassék meg az egész föld kerekességén. Az egyöntetűség céljából a szerző még a népszámlálásnál alkalmazandó eljárás módjait is közzéteszi emlékiratában.

Restaurált kávéház. A Hungária kávéházát Fried Ferenc, eddig a Korona főpinczére teljesen restaurálta és tegnap nagy ünnepélyvel megnyitotta. Számit a közönség látogatására, melyet valóban megérdemel.

Sertésvész. Az erdői határon levő Cserhát-pusztán a sertésvész hivatalosan meglett állapítva.

Rendőri hírek. Fodor János ácsmester valószínűleg életuntságból felakasztotta magát. — A rendőrorvos mult szombaton egy mázsa romlott halat és vagy 80 poshadt dinnyét kobozott el. A dinnye s általában a gyümölcs nagyon megérdemelné az orvosi hatóság figyelmét. Válogatni ugyan van miben, de nincs köszönet a minőségben. Ez onnan van, mert tulságos sokat szállítanak

Szatmárra általában a gyümölcsből, de különösen dinnyéből, melyek több napig e-adásra tartva a nagy hőségben megromlanak.

A város világitása mátol kezdve villammal fog történni a város minden utcáján. A panasz azonban továbbra sem fog megszűnni, mert csak hétfőn este is még $\frac{3}{4}$ 8 órakor olyan setétség volt az utcákon, mint akár Egyiptomban annak idején. Ha így fog történni továbbra is, nem tudjuk lesz-e valóban öröme a városi közönségnek a híres villamvilágitásban.

Ki az idegennel! Ihász György a „Vendéglősök Lapja“ hasábjain lelkes és jól megokolt indítványt tesz arra, hogy a vendéglősök és a kávéházakból az idegen, különösen a német lapok kiküszöböltessenek. Őszintén óhajtjuk, hogy a vendéglősök karolják fel ezt az üdvös indítványt, mert nem lehet érdekünkben az, hogy pénzünk ezen az uton is külföldre vándoroljon. Pártoljuk a hazait, ki a nemzeti érzületet rontó, idegen lapokkal!

Nyilvános nyugtató. A németi görög szert. kath. templom renoválására újabbban adakoztak (folytatólagos közlés): Szatmári keresk. és iparbank 2 frt., kis-kőrösi takarékpénztár 2 frt., Poldikohó tégely-accélgár 1 frt., Kerekes Dániel 1 frt., Mertz József 50 kr., Gajdos György 1 frt., Palády Lajos 1 frt., budapesti szivattyu-gépgyár 3 frt., budapesti lipótvárosi ker. és iparosbank 5 frt., Varga Györgyné 1 frt., Varga Berta 50 kr., Löwy Miksa 1 frt., Klein Antal 50 kr., „tordai“ takarékpénztár 10 frt., dr. Riegler féle budapesti papirgyár 5 frt., dr. Gross Henrik 50 kr., Esztergomi takarékpénztár 5 frt., Kása János sári lakos 1 frt., Kovács Ferencz Bpsten 50 kr., dr. Chorin Ferencz orsz. képvis. 10 frt., mélt. Ruby Antal Budapest 2 frt., Madarasz Viktor 50 kr., Novák Sándor és családja 2 frt., Kocsán Sándorné 50 kr., „Hámori“ üveggyár 1 frt., Hecht Ignác 50 kr., Medgyesi Ferencz 1 frt., Krompászky Béla tanár 50 kr., Zommer Károly 1 frt., Sz. Ferencz 30 kr., Nyisztor György németi lakos 1 frt., Nagy János németi lakos 1 frt., Lyachovics Akosné 1 frt., dr. Buza Sándor 50 kr., Juhász János 50 kr., Ujverbázi Ferencz-csatorna műmalm 2 frt., Bab János németi lakos 2 frt., özv. Szabó Pálné 50 kr., Harkel István és Koós György 1 frt., Erdélyi Imre tornatanár 50 kr., Nagy József városi tisztv. 30 kr., Dierner Károlyné 1 frt., Patócs Adám 1 frt., Dellinger Lajos 50 kr., Suta László Zsadányból 50 kr., Brana János kerületi esperes Bogdánból 6:50 frt., Lámfalussy Sándor ker. esperes Kótajból 4:10 frt., Békéssy Géza városi tanácsos 50 kr., középügi lat. szert. esp. hivatal 70 kr., Szarvas-városi tanács 3:60 kr., Kiss Gyula 6-pályii s. lelkész 2:30 kr., „Szeghalomvidéki“ takarékpénztár 5 frt., Melles Demeter ungvári ker. esperes 1 frt., Weber János k. bádogosmester 50 kr., mélt. *Meszlényi Gyula* szatmári püspök 100 frt., Scherling Antal főnyképész 1 frt., Balogh Mihály ker. gk. esperes Veresmartról 9:40 kr., Zichermann Dávid 50 kr., Fehér Edgár 2 frt., Cziguss György németi lakos 3 frt., Sereghy Karolina Egresről 2 frt., Markovics Pál gk. lelkész Tekeházán 1 frt., Dutka Mária 10 frt. Ezen második nyugtázás tesz összesen 439 frt 50 krt., ami az első nyugtázott összeggel felmegy 735 frt s 85 krajczárra; ami az időleges kamatozással 5 frt 66 krajczárral együttesen tesz: 741 frt s 51 krt. Ennyi készpénzt adtam át mai alulírt napon a németi gör. szert. kath. egyházi bizottságnak. Most már nincs egyéb hátra, mint hogy a nemes adakozóknak e városból való távozásom alkalmával mely hálámot fejezzem ki s egyuttal arra kerjém, hogy engem, mint innen távozókat tartsanak meg emlékekben. Kelt Szatmárnémetiben, 1897. aug. hó 21-én. Simsa Kornél volt kir. kath. főgymn. rendes tanár s volt németi hitközségi tiszteletbeli fő- és iskolaszéki gondnok.

Hirdetmény. Az 1897-ik évre kivetett ált. jövedelmi pótdó kivetési lajstromok 1897. szeptember hó 2-ától 9-éig a városi adóhivatalnál nyilvános közszomlére lesznek kitéve, miről a t. adóköteleseket oly figyelmeztetéssel értesitem, hogy netáni felszólalásaikat és pedig: a) azon adózók, kik az illető kivetési lajstromban tárgyalt adónemmel már a múlt évben megróva voltak, azok a lajstrom kitételének napját; b) azon adózók, kik a kivetési lajstromban megállapított adóval a kivetés évében első ízben rovatnak meg, azok adótartozásuknak az adókönyvecskébe történt bejegyzését követő 15 nap alatt a közigazgatási bizottsághoz adhatják be. Ezuttal felhívom a t. adóköteleseket, hogy a kivetett adóknak az adókönyvecskébe leendő bejegyzése végett f. évi szeptember hó 15-ig jelentkezzenek. Szatmártt, 1897. augusztus hó 28. Novák Lajos főszámvevő.

Vidék.

Nagy-Károly, aug. 30

Az egyháztanács új világi elnöke Cservenyák Antal földbirtokos lett. Rendkívül örvendünk a megválasztásnak, mert Cservenyák Antalt nem csupán praktikus értelme, az élet viszonyainak alapos ismerete, hanem társadalmi finomsága, tapintata és vallási buzgósága tesz kiválólag alkalmasná a róm. kath. hitközség világi elnökségére.

Új megálló hely. A majtényi utca végén a zilah — somlyói vasut új kiszálló helye leszen. Már régen óhajtkák ezt a zilahi és somlyói utazók, hogy a Majtény-utczáról direkt a piacra mehessenek; most óhajuk teljesül. Nem kell többé az egész várost megkerülnök, hogy sárban-porban a vásártérre vigyék áruikat.

71% pótdó! Ennyi N-Károlyban az 1897/98 évi városi pótdó. Bizony sok, ha meggondoljuk, hogy Szilágy-Somlyón 30%, Zilahon 52% s hogy forgalom és ipar tekintetében városunk nincs sokkal előbbre a két városnál. De nagy baj, hogy városunknak semmi, de semmiféle jövedelme nincs. Még a piaczpénzt is a gróffai kell megosztania. Így hát a kiadásoknak mind az adózók pótdójából kell hogy kikerüljenek.

Kikövezik a Hajdúvárost. Ezt is a H. Sz. penditette meg legelőbb s a Hajdúváros derék lakóinak áldozatkészsége, kik 3150 frttal. járulnak az uteza kavicsos kiköveztetéséhez (makadam). Különösen a Janiszky Albert, Friedl János, Bunda Miklós urak buzgólkodása által keltett érdeklődés tette lehetővé a terv kivitelét. Köszönettel tartozunk a N-Károly és Vidéke cz. helybeli lap meleg fölszólalásának is, mely vezércikkben foglalkozott a mi felvetett ajánlatunkkal. A kikövezés 6274 frtba. kerül. A hiányt a városi közgyűlés fedezni ígérte. Még csak a temetők féle vezető utakat lehetne legalább rőzsével kirakni, hogy esős időben tengelyig ne süppedjen a halottas kocsik.

Komorzánba szülésznő keresetetik! A 3 km nyire szétszórta avassági oláh faluba bábát keresnek, még pedig mint Fried Samu körjegyző a pályázati hirdetésben közzé teszi, a magánosoktól szedett honorarium fejében. Mivelhogy a falusi oláh asszonyok nem szorulnak a szülésznőre, a kinevezendő baba minden *fix fizetés* kilátása nélkül majd hozomba segíti e világra a

rumuny bábákat. Anyakönyvvezetői költségek helyett inkább a községi baba fizetésére gondolna a főszolgabíró.

Mármaros-Szigeten a múlt héten tartották a rendezett tanácsú városok polgármesterei értekezletüket azon törvényjavaslat fölött, melyet nem régen adott ki a belügyminiszter. Annak idején közöltük ezt a törvénytervezetet, itt-ott megjegyzéseinket is hozzáfűzvének annak egy-egy pontjához. Nagyon is megkritizálendő javaslat ugyanis a szóban levő. Egészen rávall a liberális államhatalomra, mely minden legkisebb jogot és hatalmi kört magának akar vindikálni és most a városok függetlenségét akarja kiszolgáltatni részben a kormánynak, részben a főispánoknak. Ilyen általános véleménynyel van az ország ama javaslatról s így éreztek a M.-Szigeten jelenvolt polgármester urak is, csak mondani nem merték. Kerülgették a dolgot és végre sem határoztak semmi érdemlegeset, sőt hogy el ne veszítsék valamiképen a méltóságos kegyességeket, örömmel üdvözölték a szándékot, mely a mai helyzeten javítani akar s aztán kimondották, hogy *mivel a tervezet a várakozásoknak meg nem felel, annak érdemleges tárgyalásába nem bocsátkoznak.* Brávó, polgármester urak! Tehát nekik galamb kéne, de sültén, mert maguk a megsütéshez nem értenek. Néhány elhangzott okos beszéd után mást várt a publikum a polgármesterektől, legalább is azt, hogy mondja ki a tervezet néhány pontjának tarthatatlanságát és rosszágát. E helyett azonban üdvözölték úgy Perczelt, a belügyminisztert, mint Fascho-Moysot, a tervezet készítőjét. Na és magukról is gondoskodtak, kimondván, hogy a polgármesterek fizetését 1600 frt. fizetésben és 300 frt. lakpénzben kívánják megállapíttatni. Ez szerény kívánság, mi többet is megadnánk a városok fejének, a polgármesternek, ha t. i. érdemelnék. De a Szigeten összegyűltek az után, amit végeztek, bizony-bizony nem érdemelnek többet ennél.

Csengerből írják lapunknak, hogy a múlt héten Simában Kossuth Istvánnak mintegy 1400—1500 keresztet kitevő termése cséplés közben a lángok martaléka lett. Odaégett több gazdának termése is, kiké biztosítva nem volt, valamint a Luby Béla cséplőgépe. A kár nagy. — Tűzek voltak még magában Csengerben, ahol egy pálinkafőző égett le; Atyában szintén több gazdának termése lett a lángok martaléka, míg Komlódtótfaluban egy ház gyuladt ki és leégett.

Máté-Szalkán aug. 22-én tették le az építendő városháza alapkővét. Az ünnepély diszközgyűléssel kezdődött, melyen a nap jelentőségét Hovay Endre, az építés elnöke tolmácsolta hatásosan, aki az alapkőletétnél is az első kalapácsütést tette. Rohay Gyula, jegyző olvasta fel a fundamentomban elhelyezendő okirat szövegét, ugyancsak ő sikerült beszéddel nyitotta meg magát az alapkőletétel ünnepélyét. Délben megvolt a szokásos bankett, mely jó kedvben, sok dicső között ment végbe.

Beregszász. A földmívelésügyi miniszter dr. Hagara Viktort, Bereg vármegye főispánját saját kérelmére Beregszász és vidékére nézve az állandó gazdasági tudósítói tisztséggel bizta meg. Aki úgy ismeri a felvidéki nép mezőgazdasági viszonyait, mint Beregvármegye jeles főispánja, onnan csakis a tényeknek és viszonyoknak megfelelő alapos tudósítások birtokába jut országszerte mindenki, ami a közigazdaság ottani helyzetének javítására is nagy és jótékony kihatással lesz. E tényből még az is látszik,

hogy sok mindenre ráérnének a főispánok, ha azért lennének főispánokká, hogy dolgozzanak is.

Királyházán szept. 8-án a bucsu alkalmából dr. Wolafka Nándor cz. püspök, a jeles és népszerű szónok fogja a sz. beszédet tartani.

Dobóruszka. Horváth István és Lengyel Erzsébet, mátyócezi lakosok a ref. vallásról a róm. kath. egyház kobebe visszatértek. Az ünnepélyes hitvallást aug. 25-én tették le Zsetkey Lajos, plébános előtt Dobóruszkan.

Hazánk.

Lélekben megrendülve olvassuk a soproni törvényszéknek ítéletét, melyet három gyermek fölött mondott ki. Augusztus 19-én *Divos Sándor* 14 éves, *Mózer József* 14 éves és *Barenik Károly* 12 éves fiuk állottak a soproni törvényszék előtt, kiket többszöri lopással vádoltak; utolsó bravurjuk az volt, hogy f. évi július 15-én *Licha János* kertjében levő fabódéját föltörték és onnan különféle tárgyakat elloptak. A törvényszékt *Divos Sándort hathónapi*, *Mózer Józsefet egyévi* javító intézetben eltöltendő fogházbüntetésre ítélte, *Barenik Károlyt* sok enyhítő körülmény figyelembe vételével *egynapi* elzárásra. Az ítéletet, mint Sopronból írják keserves és hangos sirással fogadta a három jó madár.

A hadseregek óriási költsége mindinkább elviselhetetlen lesz Európaszerte, s nemcsak rengeteg összeget emészt fel, de a legjobb munkaerők tömegét vonja el a hasznos foglalkozás teréről. *Az örök béke* idézhetné elő csak, hogy hadseregre szükség ne legyen. De van még más mód is, ha Európa országai például választott bíróságok ítéletében nyugodnának meg a viszály elintézésére. Ebben fárad az a nemzetközi gyűlekezet, mely tavaly nálunk, most Brüsszelben ülésezett, hol Magyarországot Pázmándy Dénes és Asbóth János képviselték, tehát két ellenzéki férfiú akadt e szerepre. A mamelukok közül senki nem ment, mert ezért — „fizetség” nem jár. Érdekes feljegyezni való, hogy a kongresszuson egy magyar nő is beszélt, nem ugyan a zöld asztalnál, hanem a kongresszus után tartott lakomán. Bernaert miniszter és a kamara elnöke ugyanis tévedésből nem Asbóth Jánoshoz szállott, hanem ennek a nevéhez, mire Asbóth Jánosné következő, igen figyelemreméltó tósztot mondotta: *Uraim és hölgyeim! Szép beszédeket hallottam már, de még egyetlen egyszer sem említették Isten nevét, aki mégis csak a legfelőbb Biró a nemzetek és a szívek felett. Egyedül ő adhatja meg a békét, melyet keresnek.* Pedig olyan országban vagyunk, ahol nem felejtkeztek meg Istenről. Poharamat emelem a belga népre s kamarájának elnökére Bernaert urra. Asbóthné francia beszédét nagy tetszés kísérte s a gratulálók sorában az első volt Mr. Stanhope, az angol radikálisok vezére.

Alagut a Duna alatt. Budapest fő- és szék városban a Duna alatt az új országház közelében létesítendő alagut tervezői a jóváhagyásért folyamodtak a kereskedelemügyi miniszterhez. A tervezet szerint az alagut oly elrendezéssel építtetnék, hogy alsó részében a pálya közepén gyalogjáró, két oldalán pedig a villanyos vasut vágányai, végre a felső részben a közúti kocsik közlekedésére szánt ut nyernének elhelyezést. A kocsilejárók a pesti oldalon Bathyory- és Hold uteza keresztezésénél, a budai oldalon a Bomba-tér és a Fő-uteza alsó sarkán kez-

dődnek. A gyalogjárók számára ezenfelül mindkét oldalon a Széchenyi-téren keresztül, innen folytatódva az egyik vágánnyal a Sas-utcán, a másikkal a Nagykorona-utcán át az Erzsébet-tér sarkán létesítendő végállomásig, illetve a Ferencz József földalatti vasut Deák-téri állomásáig, a budai oldalon a Margit-rakpart alatt a Pálffy-térig vezetnék a vonalat. Mindkét ponton a már forgalomba levő pályákhoz történék csatlakozás.

Közgazdaság.

Siemens és Halske részvénytársaság. Mint a „Nemzet“ írja, a Siemens és Halske cég megszerezte a bécsi közúti vaspályatársaság részvényeinek tekintélyes részét, mi által jelentősége méginkább emelkedett s méltán megérdemli, hogy különösen bécsi és budapesti telepeinek tevékenységéről tudomást vegyünk. A Siemens és Halske cég elektrotechnikai gyáraiban, melyekben több mint 200 munkás és hivatalnok foglalkozik állandóan, már évek hosszu sora óta gyártanak kitűnő minőségű dynamógépeket, motorokat, villanyberendezési készülékeket, melyek vezeték és kábelek segítségével részben világítási, részben távirai és telefon czélokra szolgálnak. Az osztrák telepen, a Bécsben székelő „Allgemeine Oesterreichische Electricitäts-Gesellschaft“ neubadi és Leopoldstadti villamosági központi állomásai 10.000 lóerőt képviselnek. Ugyancsak a Siemens és Halske cég szállította a szükséges gépeket és készülékeket a triezsi, salzburgi, gráci, laibachi, znaimi, warnsdorfi, trautenau, friedlandi, przemysli, stanislau, iglói, kaposvári, szatmári, rozsnói, jolsvai, salgótarjáni, sarajvói villamosági központok részére. Nagyobb szabású, önálló erőátviteli telepeket a következő helyeken létesítettek: Neugedwin, Torda, Schlögelmühl, Karwin, Beocsin, Resicza, Peterwald, Kremnitz, Kalkgrub Schwanberg mellett, Klado, Brád, Dux, Muszári Brád mellett, Hall, Mosony, Vrdnik, továbbá a Danubius-Schoenichen-Hartmann hajógyárában Ujpesten, Dreher Antal serfőzdéjében Kőbányán és Schwechaton, a Blattnitzer Steinkohlengewerkschaft am Ziegler-schacht telepen Nürschan mellett, Ellygruben Seestadt mellett stb. stb. A különböző villamos központokkal összefüggésben a Siemens és Halske-cég több mint 1000 villamotort állított föl kisiparosok üzeméhez. Ugyancsak ez a cég készítette és fektette le a Budapest városi villamos közúti vaspálya 40 kilométert meghaladó vonalait és létesítette a földalatti csatorna vezetékű s a felső vezetékű berendezést; ujabban a budapesti lóvasut r.-t. összes vonalainak átalakítását villamos vezetékre körülbelül 62 kilométer területen szintén a Siemens és Halske cégre bízták, valamint a budapesti földalatti villamos vasut, a lemergi, sarajvói, bukarostói stb. stb. villamos berendezéseit és munkáit is e cég létesítette.

Terményárak.

Termény métermázsánként	Szatmáron			
	frt	kr	frt	kr
Tiszta buza	10	—	—	—
Kétszeres	7	—	—	—
Rozs	6	50	—	—
Árpa	4	80	—	—
Zab	6	—	—	—
Tengeri	5	60	5	80
Kása új	8	—	—	—
Fehér paszuly	7	50	—	—
Tarka „	5	80	—	—
Szilva	—	—	—	—
„ füstölt	—	—	—	—
Repeze	—	—	—	—
Krumpli zsákja	1	50	uj 2	—
Szalonna	—	—	—	—

Vasuti menetrend.

Érvényes 1897. évi május hó 1-től

Budapest-M.-Sziget:

Budapest ind.	940	215	705	—	—
Debreczen „	407	659	305	530	758
Nagy-Károly „	619	823	519	757	1105
Szatmár érk.	715	907	618	903	1227
„ ind.	725	908	631	1149	1227
M.-Sziget „	1100	1140	950	700	1227

M.-Sziget-Budapest.

M.-Sziget ind.	356	400	600	1030	—
Szatmár érk.	709	630	906	241	—
„ ind.	716	631	914	242	400
Nagy-Károly érk.	815	717	1013	402	518
Debreczen „	1022	843	1216	658	750
Budapest „	545	150	810	—	—

Szatmár-Nagybánya és viszont.

Szatmár ind.	643	730	—	—
Szinér-Váralja érk.	841	919	—	—
Nagy-Bánya „	1093	1041	—	—
Nagy-Bánya ind.	545	325	—	—
Szinér-Váralja érk.	708	450	—	—
Szatmár „	856	638	—	—

A vastag betűvel jelzett idők a gyorsvonatok közlekedési idejét, az aláhuzott idők az éjjeli időt jelzik.

ORGONA-ÉPÍTÉSI MŰINTÉZET

Rieger testvérek

Budapest, Garay-utca 48.

Rieger testvérek Jägerndorfi (Osztr. Szil.) es. és kir. udvari orgona-gyárának fiókja. Legolcsóbb áron kiváló orgonákat szállítanak.

A cég 23 évi fennállása óta

540 új orgonát

épített, melyek közül 186 esik Magyarországra, a többi Norvégiába, Németországba, Romániába, Orosz, Olasz és Törökországba szállították.

Orgona-árjegyzékek ingyen és bérmentve.

A vasuti állomás közelében

két utcza szoba

magános urnak kiadó.

Cím: a kiadóhivatalban.

ÁRJEGYZÉK.

BÖLÖNYI LÁSZLÓ

MÉSZÁROS és HENTES, FRISS és FÜSTÖLT HUSNEMŰEK ÜZLTÉBŐL.

Szatmár, Széchenyi-utca sarkán.

kilo I. rendű marha hus	—	—	48	kr.
„ Sertés hus	—	—	56	„
„ Borju hus	—	—	52	„
„ Bányás hus	—	—	—	„
„ Fris disznó zsír	—	—	76	„
„ Vastag szalona	—	—	64	„
„ Háj zsirnak	—	—	68	„
„ Paprikás szalona vékony stráf	—	—	76	„
„ Fehér sós szalona táblákba	—	—	68	„
„ Kolozsvári páczolt szalona	—	—	76	„
„ Füstölt szalona táblákba	—	—	72	„
„ Páczolt sonka esonttal	1	frt.	—	„
„ „ „ esont nélkül	1	frt.	10	„
„ „ „ kőve	2	frt.	—	„
kilo Fris kolbász bors. ezitr. fokh.	68	kr.	—	„
„ Füstös kolbász fokh. bors.	80	„	—	„
„ Lengyel kolbász	—	—	80	„
100 pár finom virsli	4	frt.	—	„
100 drb szalvalád	4	„	—	„
100 pár frankfurti tormás	6	„	—	„
1 kilo Máj sajt	—	—	80	„
„ Párizsi sajt	—	—	80	„
„ Czitromos sajt sült	—	—	80	„
„ Disznó fej sajt	—	—	64	„
1 db. Páczolt marha nyelv	—	—	80	„
1 kilo Tepertő	—	—	64	„
„ Vegyes hideg felvágott	—	—	80	„

5 kilós postarendemény pontosan eszközöltetik.

Tisztelettel

Bölönyi László.

Saját készítményű fehérneműim

Az iskolai évadra.

P Á S K U J I M R E

hazai iparsarnoka Szatmáron

ajánlja a közelgő iskolai évadra dus választéku raktárát, mindennemű és minőségű fehérneműekben, 6-15 éves gyermekek számára, ugy készen, valamint mérték szerint.

Megrendelések pontosan és a leggyorsabban eszközöltetnek.

Ugyancsak nagy választéku kész fehérneműit nők és férfiak részére és menyasszonyi kelengyéket a legszolidabb kivitelben.

AZ ezredéves kiállításán

milleniumi éremmel kitüntetve.

A „REFORM-TANMÓD VEZETŐSÉGE,” hogy a maga nemében páratlan a pedagógiailag szaktekintélyek által elismert psychó- és physiológiai következetességen alapuló tanfolyamain (levél szerint is) résztvevők között (nő vagy férfi) több mint

15000 korona

díjakat oszt ki oly czélből, hogy ezen tanmódot — a mely mindenek előtt a tanulni óhajtot megtanítja tanulni s egyben ennek emlékezőtehetségét a tökély legmagasabb fokára emelni törekszik s csakis akkor kezd a tulajdonképeni tantárgy tanításához, ha a tanuló emlékezőtehetsége az illető tantárgy felfoghatására kellően előkészített, — mindenütt ismeretessé tegye, adja a következő díjtalányt:

A g Y a k o r l a t i t t U d Á s
N. n. N. n. N. n. N. n. N. n. k i r e
h A s z n o s

A ki ezen talányt helyesen meg tudja fejteni, küldje azt és 45 kr. postabélyeget a pontos címével a „Reform-Tanmód” 57. vezetőségéhez, Budapest, Váci-körút 74.

Minden egyes beküldőnek egy rendkívül érdekes, diszes kötésű könyv lesz bérmentve megküldve. Azonkívül

8 osztályban 15000 főjutalom
több mint 1500 korona

összértékben köztük 1000, 800, 750, 500, 300, 250, 200, 150, 100 korona s. i. t. értékben lesz kiosztva olyképp, hogy bárki is mind a 8 osztályon vehet részt s így 8 legelső főjutalomra is tehet szert. Közlebbi felvilágosítások, valamint a jutalmazottak névsora és czíme más helyen lesz közölve.

Magyarország legrégebb
egyházi szerek és zászlók
gyára.

Oberbauer Alajos
utóda

József főherceg cs. és kir. fensége
és Klotild főhercegnasszony ö cs.
és kir. fensége udvari szállítója.

Gyár és raktár:

BUDAPEST,

Váci-utca 14. szám.

Alapított 1863-ban. Ötször kitüntetve.

Ajánlja:

miseruha és egyházi szerelvényekből dusan felszerelt nagy raktárát, mely bővelkedik goth-, román és renaissance-stylű ruhákban, valamint pontifikáló szerekben,

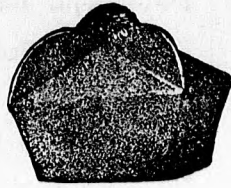
Egyházi és egyleti zászlókban, ércz- és faárúkban stb.

Árjegyzékek és költségtervezetek díj- és bérmentesen küldetnek.

Oltáregyleti szállító

Lea Collar

Ruházati műterem a ft. papság részére

a „vörös kereszt”-hez.

Kitüntetve: Bécs, Páris, London, Madrid, Brüssel
Boulogne, Tunis, St.-Gilet stb.

SKARDA VILMOS

IV. Wallergasse I. Bécs. IV. Favoritenstrasse 28.

Ajánl az 1897-iki őszi és téli idényre:

papi-, rend- és világi

R·U·H·Á·K·A·T;

ugymint:

havelokok, felöltők, papi kabátok, egész öltözetek stb., szertartási ruhák, santonok, ezimádák, reverendák, talárok stb. szigoruan egyházi előírás szerint.

Biretumok, kollárek,

chemisettek, házi- és utisapkák, kapuciumok, cingulusok nagy választékban. Valamennyi készítmény a legjobb anyagból, tartós és diszes kivitelben. Szövetek méterszámra is eladatnak.

Egyházi szerek

végleges megrendelés után olesón szállítatnak.

Árjegyzékek és szövetminták ingyen és bérmentve.

PÁZMÁNY-SAJTÓ
S Z A T M Á R
Deák-tér 29. szám.

Vállalkozik minden könyvnyomdai munkának u. m. tudományos és szépirodalmi könyveknek, folyóiratoknak, árjegyzékeknek, falragaszoknak, körleveleknek, számláknak, béli- és lakadalmi meghívóknak, eljegyzési kártyáknak, levélpapírok-, borítékok, valamint névjegyeknek gyors, csinos és hibátlan elkészítésére a legjutányosabb árak mellett.

Szatmártt, 1897. augusztus hó

tisztelettel

az igazgatóság.

Szatmáron nyomtatott a „Pázmány-sajtó”-ban. 1897.

Majdnem

8000 forint

lesz díjtalanul kiosztva

„A L É T”

kiadóhivatala által. A díjkiosztáson, valamint a kiadóhivatal által nyújtandó tisztességes és jövedelmező mellékkereseten (biztos állásra való ki látással) részt vehet mindenki (nő vagy férfi), ki a következő talány megfejtést beküldi:

A s Zeren cseabát Rakse géde.

A ki ezen talányt meg tudja helyesen fejteni, az küldje a megfejtést és 40 krt. postabélyegben a pontos címével „A L É T” kiadóhivatalának

BUDAPEST, V.

Minden egyes beküldőnek egy rendkívül érdekes, diszes kötésű könyv lesz bérmentve megküldve. Azonkívül

8 osztályban 1500 főjutalom
majdnem

8000 forint összértékben

köztük jutalmak: 1000, 800, 750, 500, 300, 250, 200, 150, 100 korona s. i. t. értékben lesz kiosztva olyképp, hogy bárki is mind a 8 osztályon részt vehet s így 8 legelső főjutalomra is tehet szert. A közlebbi felvilágosítást valamint a jutalmazottak névsora és czíme „A L É T”-ben lesz közzétéve.